

הרי מבואר שאף הבוגרת יש לה דם בתולים, (12) ולכן אם לא מצא לה בתולים מן הדין הוא שיפסידנה כתובתה, שהרי הוא כנס אותה בחזקת בתולה, ואילו היא נמצאת בתולה, ומקח טעות הוא! ?

ומשנינן: **אי דקא טעיין** בעלה של הבוגרת לז-ב **טענת דמים**, שלא מצא לה דם בתולים, **הכי נמי**, אכן נאמן הוא להפסידה כתובתה, כי אף הבוגרת לא כלו דמיה.

אבל **הכא** — בכרייתא ששנינו בה בוגרת שאין לה טענת בתולים — **במאי עסקינן**, דקטעיין הבעל **טענת "פתח פתוח מצאתי"**. (1)

ואולם אצל בוגרת אין זו טענה, כי היות ואין רחמה צר כבתחילה דומה הוא לו כאילו פתחה פתוח. והרי אין לו ראיות, אלא על פי עצמו הוא אומר, והוא טועה אצל בוגרת.

עוד שנינו בכרייתא שהובאה לעיל: **סומכוס אומר משום רבי מאיר: סומא אין לה טענת בתולים:**

ומפרשינן: **מאי טעמא דסומכוס?**

אמר רבי זירא: מפני שהסומא נחבטת בנפילתה **על גבי קרקע**, ונושרים בתוליה, וכדמפרש ואזיל.

אימר דשמעת ליה לרבן גמליאל, היכא דקא טענה אייהי [עד כאן לא שמענו לרבן גמליאל שהיא נאנמת, אלא במקום שהיא עצמה טוענת "משאירסתני נאנסתי"] —

אבל **היכא דלא קא טענה אייהי**, כגון חרשת ושוטה שאינה טוענת ולא כלום — **מי שמעת ליה** שטוענים עבורה! ?

ומשנינן: **אין**, אכן לדברי רבן גמליאל — אלו אינן צריכות אפילו טענה.

כיון דאמר רבן גמליאל שאם היתה טוענת הוה **מהימנא** [נאמנת] —

כגון זו, "פתח פיך לאלם" הוא! שעל בית הדין לטעון במקומן, לפי שאינן יודעות לטעון, שכאילמות הן נחשבות בענין זה. (11)

שנינו בכרייתא שהובאה בסמוך: **והבוגרת אין לה טענת בתולים:**

דם בתולים אינו מטמא את האשה בטומאת נדה.

ומקשינן: **והאמר רב: בוגרת שנישאת, נותנין לה כל לילה הראשון**, שכל בעילות שבוכל באותו לילה וראתה בהן דם, תולים אנו אותן בדם בתולים, ואין היא טמאה.

בעילת מצוה". ומבואר מדבריו, שבעילת מצוה בין כך ובין כך יש ליתן לה. וצריך ביאור, שהרי אם כלו דמיה של הבוגרת, אין לנו ליתן לה אפילו בעילת מצוה, ודם נדות הוא, וצריך לפרוש ממנה באבר מת, כשאר אשה הרואה דם בשעת התשמיש! ? הגהות פורת יוסף.

1. ובנערה או קטנה נאמן הוא ואף שאינו יכול

11. מבואר מדברי רש"י, שבית דין טוענים לאדם אף כדי להוציא ממון, ולא רק להחזיק ממון, והתוספות האריכו בדברי רש"י אלו. ועייין בחידושי רבי שמואל המבאר את מהלך הגמרא בהרחבה.

12. כתב רש"י: "אלמא אית לה דם בתולים לבוגרת, דאי לא, לא הוה בעי למיתב לה אלא

ואף הביאם לבית הדין, והעידו על כך, ופסק בית הדין עליה שהיא סוטה וצריכה לצאת מבעלה.

וקא סלקא דעתין שביוצאת משום שם רע כזאת עוסקת משנתנו, שאם אנס אותה אדם או פיתה אותה, אחר שיצאה מבעלה בעקבות השם הרע, אין לה קנס היות שבעולה היא.

ולפיכך תמהה הגמרא: הרי היוצאת משום שם רע — בת סקילה היא כדין נערה המאורסה שזינתה, ופשיטא שאינה בת קנס, שהרי ודאי הוא שנבעלה, עד שאנו מוציאים אותה לסקילה על כך!?

אמר רב ששת: הכי קאמר התנא בברייתא: מי שיצא עליה שם רע בילדותה⁽³⁾ שזינתה כשהיא פנויה, שוב אין לה לא קנס ולא פיתוי, שבחזקת בעולה היא.

אמר רב פפא: שמע מינה, מכך שאנו אומרים שהאשה בחזקת בעולה מחמת קול שיצא עליה, כי האי שטרא ריעא [שטר חוב רע], שיצא עליו שם שהוא מזויף, והעדים החתומים בו לא חתמו עליו מעולם, לא מגבינן ביה, היות ואנו חוששים שאכן מזויף הוא.

ומקשינן: והרי כולהו נשים נמי חבוטי מיחבטי [אף שאר נשים נחבטות], ומה בין סומא לשאר נשים!?

ומפרשינן: חילוק יש בין שאר הנשים שאף הן נחבטות לסומא:

כי כולהו נשים, רואות דם כשבתוליהן נושרים על ידי החבטה, ומראות הן לאמן, המסבירות להן שבתוליהן נשרו, ונמצא שאם אכן נשרו בתוליה מודעת היא לכך, והיה עליה להודיע על כך לבעלה, וכשלא הודיעה סמך הוא שלא נשרו בתוליה, וכיון שאכן נשרו, מקח טעות הוא.⁽²⁾

אבל זו הסומא, אינה רואה את הדם כשנושרים בתוליה, ואינה מראה אותו לאמה. ונמצא, שאף אם נשרו הבתולים, אין היא מודעת לכך, ולא היה לה להודיעו, והוא עצמו, בחזקת אשה שהושרו בתוליה נשאה.

ד. עוד שנינו בברייתא: והיוצאת משום שם רע, אין לה לא קנס ולא פיתוי:

סתם יוצאת משום שם רע, היא האשה שהוציא עליה בעלה שם שלא מצא לה בתולים, ואף אומר שחקר על הדבר, ומצא עדים שהעידו עליה שזינתה בעודה ארוסה,

הודיעתו.

ותמהו התוספות: הרי את דברי סומכוס שאמר משמו של רבי מאיר אנו באים להסביר, ורבי מאיר עצמו הרי סובר כנסה בחזקת בתולה ונמצאת מוכת עץ [שאף לה אין בתולים] יש לה כתובה מאתים, כמבואר לעיל יג א; ומכח קושיא זו פירשו פירוש אחר, ראה שם.

3. בביאור לשון "בילדותה" ראה בספר הפלאה.

להביא הוכחה לדבריו, [שלא כבטענת דמים שהוא מוכיח את טענתו על ידי מפה ושושבינין], וכמבואר לעיל ט ב.

2. מבואר מן הסוגיא, שהבעל מקפיד שיהיו לה בתולים ואף כשאינו חושש שנבעלה לאחר, שהרי אף שאר נשים אנו מניחים שנחבטו, ואין הוא טוען עליה אלא שהטעתו, ואם אינו מקפיד על מציאות הבתולים, מה איכפת לו שלא

ומקשה הגמרא: **היכי דמי?** באיזה אופן של קול אודות זיוף יש ללמוד מהברייתא שיש לחוש לו?

אילימא דנפק קלא עליה דשטרא דזייפא הוא, אם כוונתך לשטר שיצא עליו קול בעלמא שהוא מזויף, ואותו אתה מדמה למקרה של משנתנו.

אם כן, בהכרח, **דכוותה הכא,** בדומה לכך, בדברי התנא בברייתא, עליך להעמידם, בכגון **דנפק עלה קלא דזנאי.** שיצא עליה קול בעלמא של זנות בילדותה, ועל זה שנינו שאין לה קנס ולא פיתוי.

והרי כך אי אפשר לפרש. שהרי —

והא אמר רבא: מי שיצא לה שם "מוזנח" בעיר — אין חוששין לה, שמא נפסלה, והרי היא מותרת אפילו לכהונה, היות ואין מתחשבים בקול היוצא, כדי להוציאה מחזקת כשרות שיש לכל בת ישראל.

ובהכרח שאין הברייתא מדברת בקול שכזה, ואם כן, אי אפשר ללמוד מכאן לשטר שיצא עליו קול של זיוף שחוששין לו לומר שהשטר מזויף?!

אלא, שמא תאמר שהברייתא עוסקת בכגון **דאתו בי תרי,** שבאו שני עדים, **ואמרי: לדידהו תבעתנהי באיסורא** [אותנו תבעה אשה זו להיבעל לנו, ולא שמענו לה], ומתוך כך יש לחוש שמא הפקירה את עצמה גם לאחרים שנשמעו לה.

עדיין יקשה הדמיון בין קול זה, לבין קול היוצא על השטר.

שהרי לפי אוקימתא זו, בהכרח **דכוותה הכא,** שבדומה לכך בענין שטר, מדובר בכגון **דאתו בי תרי,** שבאו שני עדים, **ואמרי: לדידהו** [כלומר: לנו] **אמר להו,** "זייפו לי". מאתנו ביקש שנחתום בשקר, ומתוך כך יש לנו לחשוש שמא ביקש זאת גם מאנשים אחרים, ונענו לו, וחתמו שקר.

ואם כן, אין נידון זה דומה לאמור בברייתא.

כי **בשלמא התם —** במי שיצא עליה שם רע — **שכיחי פרוצין,** יש אנשים שהם פרוצים ומצויים הם לה, ויש לחוש שאחד מאלו נענה לה.

אלא הכא — גבי עדות שקר — **אם הוא "המלוה"** אכן הוחזק לשקר מאחר שראינוהו מחפש עדי שקר, הרי **כל ישראל מי הוחזקו** להיות שקרנים ולהיענות לחתום עדות בשקר על שטר. ולא היה לנו לפסול את השטר, כי מהיכי תיתי לומר שיש מי שנענה לו?! (4)

ומשנינן: **הכא** גבי שטר **נמי,** אין אנו חוששים שחתמו לו עדים אחרים, כי אכן למה נחשוד בהם. אלא החשש הוא, **כיון דקא מחדר אזיפא** [מאחר שידוע לנו כי הוא משתדל לזייף שטר] שהרי מתחילה ביקש לעדים שיחתמו שקר, אם כן **אימר זיפוי זייף וכתב,** שמא זייף בעצמו חתימות עדים שלא חתמו לו. ואף שקיימנום לחתימות, שמא לא

4. כלומר, בשלמא לגבי זנות, הרי דבר פשוט הוא שיש אנשים בעלי עבירה בעולם, ויש לנו לומר שזינתה עם אחד מהם. אבל עדים, שאנו

מכירים את העדים החתומים על השטר, ואנו באים לומר שהם בעלי עבירה, אי אפשר לומר כן, שהרי כל אחד מישראל בחזקת כשרות הוא.

היה הקיום נכון.⁽⁵⁾

שהיו ראויות לביאה, בחזקת הפקר הן, שנבעלו, ושוב אין להן קנס.

מתניתין:

ואלו שאין להן קנס:

א. נשים שבחזקת בעולות הן:

הבא על הגיורת, ועל השבויה,⁽⁶⁾ ועל השפחה, שדרכן להיבעל בגיותן ובעבודתן, או על ידי השבאים —

שנפדו, ושנתגירו, ושנשתחררו כשהן יתירות על בנות שלש שנים ויום אחד. כיון

ב. נשים שחייב עליהן מיתת בית דין:

הבא על בתו,⁽⁷⁾ על בת בתו, על בת בנו, על בת אשתו, על בת בנה, על בת בתה אין להן קנס, מפני שמתחייב בנפשו —

על פי "אילת השחר", וראה שם תוספת דברים בזה.

5. ונחלקו הראשונים, אם כשהעדים עצמם מעידים על חתימת ידם חוששים אנו לזיוף עד שאפילו העדים עצמם טועים בחתימת ידם, ראה בדברי המגיה לריטב"א ציון 51 שהביא הדברים. ועוד נחלקו הראשונים, אם נפסלו שטרותיו של אותו מלוה רק כלפי אותו אדם ובאותו סכום שביקש מן העדים לחתום, או שכל שטרותיו נפסלו, הובאו דבריהם בריטב"א.

וכתב הריטב"א: שאם אמרו העדים שביקש הוא מהם לזייף לו שטר ולא פירשו יותר, הרי שלכולי עלמא כל שטרותיו פסולים, ולמד כן מלשון הגמרא בסוגייתנו, ראה שם.

6. כתבו התוספות: אף על גב דמדאורייתא שבויה לא הוא בחזקת בעולה, כדאמרינן בכל דוכתי ד"בשבויה הקילו", מכל מקום אין לה קנס, דמשום גזירה שלא תינשא לכהן עשאה כבעולה לכל דבריה.

וכפשוטו נראה מלשון רש"י שכתב: "דכיון דראויות לביאה בחזקת הפקר הן ונבעלות בנכריותן והשבויה בשבייתה", שהוא חולק על

כך, ובחזקת בעולה היא. אך בעל שיטה מקובצת בתחלת המשנה כאן נראה שמשוה את דבריהם, ולא כתב רש"י כן אלא לענין קנס דאפוקי ממונא היא, ראה שם, אלא שיש שיבושי לשון בדבריו.

וראה עוד בתוספות הרא"ש בגמרא ד"ה עד כאן, שכתב, דשבויה היא ספק בעולה, אלא דלענין איסורא אנו מעמידים אותה על חזקתה שהיא כשירה, ואילו לגבי ממון כיון שיש כנגד חזקת הכשרות חזקת ממון הרי שמספק אין מוציאים ממון, ראה שם, [וכעין זה העירו הפני יהושע ורבינו עקיבא איגר על דברי התוספות]. וראה עוד לשון רש"י בגמרא בד"ה אלא בתרומה.

7. הקשה הירושלמי [הלכה ג], למה לי לפטור את הבא על בתו מפני שהוא מתחייב בנפשו, והרי תיפוק ליה שהקנס הוא לאביה ולא שייך תשלומין!?

ומתוך הירושלמי: תיפתר שבא עליה עד שלא מת אביה ומת אביה. כלומר: הכא במאי עסקינן שמת אביה קודם העמדה בדין, דקנסה לעצמה, וקא משמע לן משנתנו שאין היורשים חייבים ליתן לה קנס. וכתבו התוספות בתחלת

במשנתנו: שבוייה שנפדית הרי היא בקדושתה.

רבי דוסא, דתניא: כהנת, או אשת כהן, שהיתה שבוייה, הרי היא אוכלת בתרומה, ואין חוששין לביאת שבאי נכרי, הפוסלה מן התרומה, דברי רבי דוסא.⁽¹⁰⁾

אמר פירש רבי דוסא את טעמו: וכי מה עשה לה ערבי⁽¹¹⁾ הלז בהיותה בידו בשביותה?! וכי מפני שמועד לה בין דדיה פסלה מן הכהונה?!

כלומר: אין לנו לחוש שינהגו בהן הפקר לאונסן בבעילה, אלא משחקים הם עמהן.

אמר דחה רבה: דלמא לא היא כאשר אמרת, שרבי יהודה ורבי דוסא הם שיטה אחת. כי יש לומר:

שמיתתן של אלו העריות בידי בית דין היא.⁽⁸⁾ וכל המתחייב בנפשו, אין משלם ממון.

שנאמר: "ולא⁽⁹⁾ יהיה אסון באשה שנגף, שלא מתה, שאז — ענוש יענש הנוגף לשלם את דמי הולדות".

הא אם יהיה אסון באשה — שמתה על ידי הנוגף — הרי זה לא יענש בדמי ולדות היות והוא חייב מיתה.

גמרא:

אמר רבי יוחנן: רבי יהודה שבמשנתנו, ורבי דוסא — אמרו דבר אחד, שאין חוששין לשבוייה שמא נבעלה.

ומפרשת הגמרא: רבי יהודה — הא דאמרן

9. על פי הרש"ש.

10. אבל חכמים חלוקים עליו וסוברים: "יש שבוייה אוכלת, ויש שאינה אוכלת, כיצד: האשה שאמרה נשביתי וטהורה אני — אוכלת, נכי היות והיא זו שאוסרת את עצמה באומרה "נשביתי", הרי היא נאמנת להתיר את עצמה לומר שלא נבעלה בשביותה, ש"הפה שאסר הוא הפה שהתיר" ואם יש עדים שנשבית [ולא על פי עצמה היא נאסרת] והיא אומרת טהורה אני, אינה אוכלת" בתרומה.

11. ביארו התוספות: נקט ערבי, לפי שהם שטופים בזימה, כדאמר בקדושין עשרה קבין זימה ירדו לעולם, תשעה נטלו ערביים. ביאור דבריהם: אפילו ערבי שהוא שטוף בזימה אינו חשוד על האונס וכל שכן בני אומה אחרת, יעב"ץ.

הפרק [ד"ה ועל] דהוא הדין עד שלא בגרה — ובגרה, וראה עוד ישוב אחר בירושלמי, ובדברי התוספות שם, ובדברי הראשונים כאן.

8. א. כלומר: ולא כרת חייב הוא עליהן כאותן עריות שנשנו במשנה קודמת, ולכן פטור הוא מן המיתה, שמשנתנו אינה סוברת כרבי נחוניא בן הקנה הפוטר כרת מן התשלומין.

ב. לשון המשנה "שמיתתן בידי בית דין וכל המתחייב בנפשו אין משלם ממון", משמע, ש"מתחייב בנפשו" אינו נקרא אלא המחוייב מיתת בית דין ולא המחוייב כרת. ויסוד זה כתבו הכסף משנה בפרק א מהלכות שחיטה, הובאו דבריו בהערות לעיל לד א. אבל לעיל ל א בברייתא דרבי נחוניא בן הקנה איתא: מה שבת "מתחייב בנפשו" ופטור מן התשלומין, אף יום הכפורים "מתחייב בנפשו" ופטור מן התשלומין.

אמר ליה אבוי לרבה: וכי טעמיה דרבי יהודה הכא, משום "שלא יהא חוטא נשכר" בלבד הוא, ולא אמרה אלא לענין קנס ולא לשאר דברים, כאשר אמרת?!

והא תניא: רבי יהודה אומר: שבויה שנשבת הרי היא בקדושתה, ואפילו אם היא בת עשר⁽¹⁵⁾ שנים כשנשתחררה — כתובתה מאתים, כשל בתולה, ולא מנה כשל אלמנה.

והתם — גבי כתובה — מאי "שלא יהא חוטא נשכר" איכא?

ומשינין: התם נמי יש טעם אחר שלא להחזיקה בחזקת בעולה, דלמא מימנעי אפילו ישראלים ולא נסכי לה [שמא יימנעו מלשאתה].

ומקשינן: וכי סבר רבי יהודה שהשבויה בקדושתה קיימה, וכמבואר במשנתנו!⁽¹⁶⁾

הנבעלת לגוי, כשם שהיא נפסלת לתרומה,

עד כאן לא קאמר רבי יהודה הכא, שאין אנו מחזיקים את השבויה בחזקת בעולה, אלא לגבי זה שלא יהא חוטא שבא עליה באונס או פיתוי משנשתחררה — נשכר.⁽¹²⁾

אבל התם, לענין איסור תרומה, יש לומר שרבי יהודה כרבנן סבירא ליה, שחוששין אנו שמא נפסלה לתרומה על ידי ביאת השבאי הנכרי.

אי נמי, יש לחלק בין דברי רבי יהודה לדברי רבי דוסא באופן אחר:

עד כאן לא קאמר רבי דוסא התם, שאין חוששין לפוסלה מן התרומה, אלא בתרומה⁽¹³⁾ דרבנן. כי מאחר שאיסורה באכילת תרומה דרבנן אינו אלא מדרבנן, לא גזרו עליה איסור במקום ספק.

אבל קנס דאורייתא, להוציא אדם מן האונס במקום שיש ספק, שהוא ענין דאורייתא,⁽¹⁴⁾ יש לומר שרבי דוסא כרבנן סבירא ליה, ואין הבעל חייב קנס מספק, כי שמא כבר בעולה היא.

איסורא דרבנן בעלמא הוא, לא גזרו על ספיקה. אבל קנס, דאפוקי ממונא הוא, אימא לך ספק בעולה הוא, ומספיקא לא מפקינן ממונא.

ועיין בתוס', שהובאו דבריהם בהערה במשנה.

4. נתבאר על פי תוספות הרא"ש, ורש"י לא הזכיר כאן ענין דאורייתא.

15. בטעם שנקט מספר זה — ראה ברש"ש.

16. הקושיא הבאה אינה אלא לרבי יוחנן, אבל לרבה הסובר שטעמו של רבי יהודה הוא משום שלא יהא חוטא נשכר לא קשיא מידי, תוספות.

12. בפשוטו, כוונת הגמרא היא על פי מה שכתבו התוספות במשנה [והובא שם בהערה] דלכולי עלמא אין בשבויה חשש גמור של בעילה, וכל מה שאנו דנים לפוטרו מן הקנס הוא משום גזירה שלא תנשא לכהן, ולפיכך יש לומר: כדי שלא יהא חוטא נשכר לא גזרו, אבל אם היה זה ספק או ודאי דאורייתא, לא שייכת סברא זו.

13. א. מרש"י נראה שגורס בגמרא "בתרומה בזמן הזה דרבנן", ולא "בתרומה דרבנן". ובטעם שלא נקט תרומה דרבנן בזמן הבית, ראה במצפה איתן.

ב. לשון רש"י הוא: כיון דאפילו נבעלה

כהן הפודה את השבויה, ומעיד בה, הוא עצמו, שהיא כשירה, הרי זה ישאנה, אף שנמצא כי לצורך עצמו הוא מעיד, שהתכוון לשאתה.

שהיות והוציא ממון כדי לפדותה, יודע הוא בכירור שהיא לא נבעלה, היות ואם היא כן נבעלה, הוא לא היה מוציא את ממונו על חנם, שהרי פדה אותה כדי לשאתה בכשרות.

אבל אם לא פדה אותה, והוא מעיד בה כדי, בלבד, שמעיד עליה שהיא כשירה, הרי זה לא ישאנה, כי חיישינן שמא עיניו נתן בה, ובשקר הוא מעיד.

רבי יהודה אומר: בין כך — שהעיד בה הנושא ולא פדאה, ובין כך — שהוא עצמו פדה אותה לא ישאנה. כי לעולם חיישינן שמא עיניו נתן בה, ואין עדותו עדות.

ואחר שנתבארה הברייתא, שבה הגמרא לקושייתה:

מכל מקום, קשיא מברייתא זו, שאמר בה רבי יהודה "בין כך ובין כך לא ישאנה", לרבי יהודה, שאמר במשנתנו שהשבויה בקדושתה היא עומדת, ואינה צריכה עדות כלל!?

אמר רב פפא: אימא, יש לך לשנות את לשון הברייתא כך: רבי יהודה אומר: בין כך ובין כך ישאנה. היות והשבויה בקדושתה קיימא, ואין אנו צריכים לעדותו כלל. (17)

כך היא נפסלת לכהונה, ואסור כהן לשאתה. ונמצא שדין שבויה לגבי תרומה ולגבי כהונה שוין הן.

והתניא: כהן הפודה את השבויה, הרי זה ישאנה, ואף על פי שאין עדות עליה שהיא טהורה. אבל אם מעיד בה שהיא כשירה ולא נבעלה, הרי זה לא ישאנה.

כך סברה הגמרא בפירוש הברייתא, ומפרש לה ואזיל.

רבי יהודה אומר: בין כך ובין כך לא ישאנה הכהן.

ומפרשת תחילה הגמרא את הברייתא: הא גרפה קשיא!

אמרת: כהן הפודה את השבויה הרי זה ישאנה, ואינו צריך להעיד.

והדר ואילו לאחר מכן ממשיך התנא, ואומר: ואם מעיד בה, בנוסף על הפדיון, לא ישאנה.

וכי משום דמעיד בה שהיא כשירה, לא ישאנה!?

הא לא קשיא, ולעולם שבויה אינה כשירה לכהונה אלא אם כן יש מי שמעיד בה שהיא כשירה. ומה ששנינו בברייתא שאם "מעיד בה, לא ישאנה", לא מדובר בעדותו של הפודה בעצמו, אלא הכי קאמר:

17. הוא שאמר לחכמים: "וכי בין כך ובין כך לא ישאנה" והרי אדרבה בין כך ובין כך ישאנה.

17. תמה הריטב"א: והרי "לא ישאנה" קתני! ? ותירץ בדרך שמא, שרבי יהודה בדרך תמיהה

זא-א וכי סבר רבי יהודה שהשבויה בקדושתה זא-א קיימא, וכמבואר במשנתנו! ?

א. כל אשה מבנות ישראל שיצא דם ממקור דמיה [מהרחם], הרי היא נטמאת בטומאת נדה. אבל הגויות אינן מיטמאות בטומאת נדה, ודם נדותם נחשב כדם בהמה גרידא.

ב. גזרו חכמים שאשה הרואה דם, יהיו טמאות כל הטהרות שנגעה בהן קודם שראתה את הדם במשך התקופה של "מעת לעת", שקדמה לראיית הדם.

וטעמו של דבר, כי חששו חכמים, שמה יצא הדם מהרחם אל הפרוזדור המוביל אותו החוצה, אך לא יצא מיד החוצה, ואילו האשה נטמאת משעת יציאת הדם מן הרחם אל הפרוזדור [למרות שלא יצא הדם עדיין החוצה], וישהה הדם בתוך הפרוזדור לפני שיצא החוצה, ונמצא שהיא טמאה קודם לראיית הדם.

אך אם בדקה את עצמה בתוך ה"מעת לעת" האחרון, אין היא טמאה אלא עד שעת הבדיקה [הנקראת "פקידה אחרונה"].

רב הונא בריה דרב יהושע אומר: לעולם כדקתני בברייתא: בין כך ובין כך לא ישאנה. אלא שרבי יהודה – לדבריהם דרבנן, קאמר להו:

לדידי – שאני סובר שבויה בקדושתה קיימא – בין כך ובין כך ישאנה. (18)

אלא לדידכו, שאתם חוששים שמה נבעלה, בין כך ובין כך לא ישאנה מבעי ליה. שהרי אין לנו לסמוך על עדותו שמה עיניו נתן בה, ואפילו כשפדאה הוא עצמו.

ורבנן, מה הוא טעמם שלא חששו ל"שמה עיניו נתן בה" כשהוא עצמו פדאה! ?

ומפרשינן: הפודה את השבויה ומעיד בה ישאנה, כי לא שדי איניש זוזי בכדי [אין אדם מוציא מעותיו על חנם], ואמת היתה בפיהו שהיא כשירה. (19)

אבל אם מעיד בה כדי, ללא שהשקיע את ממונו בפדיונה, הרי זה לא ישאנה, כי חיישינן: שמה עיניו נתן בה.

רמי ליה רב פפא בר שמואל לרב יוסף: (20)

18. הלושון משמע דבין אם מעיד הפודה ובין אם מעיד אחר מכח עדותו הוא נושא אותה, והקשה ב"הערות" שהרי לרבי יהודה אין צריך לעדותו כלל, ראה שם מה שיישב.

19. הקשה הט"ז [אבן העזר סימן ז], הרי אם חשוד הוא בעינינו שעיניו נתן בה, הרי ודאי שיוציא ממון על זה, ולמה אנו מאמינים לו! ?

וביאר הט"ז שאם אינו יודע בודאי שטהורה היא, היה חושש שמה היא תודה שטמאה היא, אבל כשמעיד בה כדי לישאנה לא איכפת לו אם תודה, שאם תודה לא ישאנה, שהוא הרי לא

20. אף הקושיא הבאה אינה אלא לרבי יוחנן, אבל לרבה המפרש את טעמו של רבי יהודה משום שלא יהא חוטא נשכר, לא קשיא מידי, תוספות.

ואף שרבה מיישב את הקושיא בהמשך הסוגיא, והוא עצמו סובר בביאור טעמו של רבי יהודה שהוא משום שלא יהא חוטא נשכר,